

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА**

Факультет історії, політології і міжнародних відносин

Кафедра політології

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Політика і економіка

Галузь знань

01 «Соціальні і поведінкові науки»

052 «Політологія. Національна безпека»

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 2 від 31 серпня 2023 р.

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Політологія
Викладач (-і)	Доцяк Ігор Іванович
Контактний телефон викладача	050 433 34 32
E-mail викладача	i_docyak@ukr.net ; igor.dotsiak@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	Очний/заочний
Обсяг дисципліни	3 кредити ЄКТС, 90 год.
Посилання на сайт дистанційного навчання	http://www.d-learn.pnu.edu.ua
Консультації	Вівторок 15.00 – 17.00
2. Анотація до навчальної дисципліни	
Навчальна дисципліна «Політика і економіка» спрямована на формування у студентів цілісного уявлення про політичну сферу у її взаємозв'язку із системою економічних відносин, закономірності політико-економічної трансформації сучасного українського суспільства. Програма курсу розкриває особливості взаємозв'язку політики та економіки, характеризує сучасну державу через шляхи та методи регулювання економіки, покликана формувати науковий світогляд та політичну культуру студентів, їх активну громадянську позицію.	
3. Мета та цілі навчальної дисципліни	
Мета - узагальнивши набуті знання, дослідити взаємозв'язок економічної та політичної сфер суспільства, виділити концептуальні підходи щодо їх співвідношення, проаналізувати економічну політику як складову частину державної політики, розглянути основні механізми, шляхи та засоби реалізації економічної політики держави Завдання: • Проаналізувати особливості взаємозв'язку та взаємозалежності політики й економіки в контексті історичного розвитку. • Вивчити сучасні концепції державного регулювання економіки. • Дослідити ринкові трансформації сучасної України системі суспільно-політичних перетворень та оцінити їх ефективність. • Узагальнити економічні доктрини основних політико-ідеологічних концепцій. • Виділити економічні (непрямі) та адміністративні (прямі) методи державного регулювання економіки. • Визначити економічні детермінанти поведінки суб'єктів політики . • Встановити основні теоретико-методологічні підходи до типологізації політико – економічних систем та критерії їх ефективності. • Проаналізувати теоретичні та практичні аспекти глобалізаційного впливу на розвиток політики та економіки на національному рівні.	
4. Програмні компетентності	
<u>Загальні компетентності:</u> • ЗК01. Знання предметної області та розуміння професійної діяльності. • ЗК03. Здатність бути критичним і самокритичним. • ЗК04. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності). • ЗК06. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні..	

- Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
- Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях професійної або навчальної діяльності.

Фахові компетентності:

- СК01. Здатність використовувати категорійно-понятійний та аналітично-дослідницький апарат сучасної політичної науки.
- СК02. Здатність застосовувати політологічне мислення для розв'язання теоретичних та практичних проблем у політичній сфері на основі опанування класичної та сучасної політичної думки.
- СК03. Здатність описувати, пояснювати й оцінювати політичні процеси та явища у різних історичних, соціальних, культурних та ідеологічних контекстах.
- СК05. Здатність аналізувати взаємодію політичних акторів та інститутів, владу та урядування, політичні системи та режими, політичну поведінку у різних контекстах їх функціонування.
- СК06. Здатність аналізувати публічну політику на місцевому, національному, європейському та глобальному рівні.
- СК07. Здатність застосовувати теорії та методи прикладної політології, політичних комунікацій, спеціальних політологічних дисциплін у професійній діяльності.
- СК09. Здатність презентувати результати теоретичних і прикладних досліджень для фахівців та нефаківців.

5. Програмні результати навчання

У результаті вивчення навчальної дисципліни студенти володітимуть наступними компетентностями:

- Розуміти предметну область, етичні та правові засади професійної діяльності.
- РН03. Вміти критично мислити у сфері професійної діяльності.
- РН04. Мати навички професійної комунікації.
- РН05. Вміти використовувати інформаційні та комунікаційні технології у професійній діяльності.
- РН06. Знати свої права та обов'язки як члена демократичного суспільства та використовувати їх у професійній діяльності.
- РН07. Розуміти історію, закономірності та етапи розвитку предметної сфери політології, знати її цінності та досягнення.
- РН08. Вміти використовувати базовий категорійно-понятійний та аналітичнодослідницький апарат сучасної політичної науки.
- РН09. Вміти застосовувати політологічне мислення для розв'язання теоретичних та практичних проблем у політичній сфері на основі опанування класичної та сучасної політичної думки.
- РН10. Вміти описувати, пояснювати й оцінювати політичні процеси та явища у різних історичних, соціальних, культурних та ідеологічних контекстах.
- РН12. Вміти аналізувати взаємодію політичних акторів та інститутів, владу та урядування, політичні системи та режими, політичну поведінку у різних контекстах їх функціонування.
- РН13. Вміти аналізувати публічну політику на місцевому, національному, європейському та глобальному рівні.
- РН14. Застосовувати теорії та методи прикладної політології, політичних

комунікацій, спеціальних політологічних дисциплін у професійній діяльності.				
• РН16. Презентувати результати теоретичних і прикладних досліджень фахівцям і широкій аудиторії, засобам масової інформації, експертам з інших галузей знань,				
6. Організація навчання				
Обсяг навчальної дисципліни				
Вид заняття		Загальна кількість годин		
лекції		12		
семінарські заняття / практичні / лабораторні		18		
самостійна робота		60		
Ознаки навчальної дисципліни				
Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий	
7	Політологія. Наці. безпека	IV-й	В	
Тематика навчальної дисципліни				
Тема		кількість год.		
		лекції	прак. заняття	сам. роб.
Тема 1. Політика і економіка: взаємозв'язок та взаємозалежність		2	2	6
Тема 2 Концептуальні засади щодо співвідношення політики та економіки в історії суспільно-політичної думки		2	2	10
Тема 3 Економічні доктрини основних політико-ідеологічних концепцій		2	2	8
Тема 4. Типологія політико-економічних систем та критерії їх ефективності			2	8
Тема 5. Економічна політика: суть, завдання та стратегії		2	2	6
Тема 6. Державне регулювання економіки		2	4	8
Тема 7. Економічні детермінанти поведінки суб'єктів політики			2	10
Тема 8. Політика та економіка в контексті глобалізаційних викликів		2	2	4
ЗАГ.:		12	18	60
7. Система оцінювання навчальної дисципліни				
Загальна система оцінювання навчальної дисципліни	Система контролю знань студентів здійснюється через:			
	• поточний контроль (70 балів) Структура розподілу балів в межах аудиторно-самостійної роботи студентів :			
	1) усні відповіді на семінарських заняттях – 30 балів (дві оцінки на дев'яти семінарських заняттях);			
	2) індивідуальна робота: підготовка та захист реферату з обраної теми– 20 балів;			
	3) відповідь на тестові завдання– 20 балів;			
	Підсумковий контроль – залік (червень 2024 р.):			
	Залікове тестування – 30 балів.			
	Загальна оцінка, яка максимально становить 100 балів, виводиться на основі суми балів, отриманих за поточний та підсумковий види контролю.			

Вимоги до письмових робіт	Реферативна робота об'ємом 3-7 сторінок виконується на аркушах А – 4. Написання реферату передбачає вибір теми, підбір літератури, написання та захист роботи. У випадку глибокого розкриття актуальної проблематики з відображенням авторської позиції та літературним перекладом реферат оцінюється 20 балів; обґрунтоване розкриття теми з несуттєвими помилками – 15 – 18 балів; неповне розкриття теми з помилками у понятійному-категоріальному апараті – 12 – 14 балів; розкриття теми з проблематики віддаленої від політологічної 10-12 балів, високий рівень компілятивності, використання сумнівних джерел – 6 – 9 балів; розкриття лише одного аспекту досліджуваної теми з хибним відображенням політологічних понять – 0 – 6 бали.
Практичні заняття	Усне опитування реалізує поточний облік успішності студентів на основі чотирибальної шкали оцінок за виконання того чи іншого виду завдання. Так, • 5 балів студент отримує за вичерпну бездоганну відповідь із наведенням двох і більше прикладів на підтвердження теоретичного положення, яке розглядається. • 4 бали – за повну відповідь із наведенням двох і більше прикладів проте з однією-двома змістовими неточностями. • 3 бали – за неповну правильну відповідь, або таку, що містить ряд змістових неточностей чи невірно наведені приклади або їх відсутність. • 2 бали – за часткову, з грубими недоліками відповідь, або за її неадекватність завданню чи відсутність взагалі.
Умови допуску до підсумкового контролю	Студент, який не виконав завдання, що виносилися на самостійну роботу, в установлений термін та отримав менше 30% за поточний контроль направляється на талон №2. До того часу, він має виконати/доопрацювати завдання та подати їх на перевірку викладачу.
Підсумковий контроль	Підсумковий контроль письмовий – залік (червень 2024 р.): Залікове тестування – 30 балів. Загальна оцінка, яка максимально становить 100 балів, виводиться на основі суми балів, отриманих за поточний та підсумковий види контролю
8. Політика навчальної дисципліни	
Студент зобов'язаний добросовісно готуватися до усіх видів поточного та підсумкового контролю, які виносяться на практичні заняття та самостійну роботу. вчасно виконати письмове завдання (підготовка реферату; виконати підсумковий тест у зазначений день. <u>Академічна доброчесність:</u> Списування та плагіат, а також користування мобільним телефоном, планшетом чи іншими мобільними пристроями під час опитування, виконання письмового завдання чи тестування є недопустимими та призводять до не зарахування результатів чи не складання тестування відповідно до Положення про запобігання академічному плагіату та іншим порушенням академічної доброчесності у навчальній та науково-дослідній роботі здобувачів освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника. <u>Відвідування занять:</u>	

При виставленні рейтингового підсумкового балу обов'язково враховується присутність студента на заняттях (у тому числі на лекційних), пропуски та спізнання без поважної причини, що передбачено Положенням про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу у Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника. Студенти мають можливість відпрацювати заняття, які було пропущено з поважних причин, а також отримати роз'яснення питань, з якими виникли труднощі у процесі підготовки до семінарських занять і письмових робіт, на консультаціях викладача кожного вівторка о 15.00.

Навчання за індивідуальним графіком:

Студенти, котрі навчаються за індивідуальним графіком, опрацьовують частину теоретичного матеріалу самостійно з обов'язковим проходженням усіх тестувань. системі дистанційного навчання d-learn.pnu.edu.ua та виконанням усіх завдань відповідно до індивідуального графіку навчання, складеного та погодженого з викладачем на початку семестру. Умови навчання за індивідуальним графіком регламентуються Положенням про порядок навчання здобувачів вищої освіти за індивідуальним графіком у Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника.

Неформальна освіта:

Порядок перезарахування результатів неформальної освіти в межах курсу (наприклад, результати проходження курсів з лінгвістики на платформах Coursera, Udeemy, наявність сертифікатів, котрі підтверджують проходження відповідних професійних курсів / тренінгів, тощо) регламентується Положенням про визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти, в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника.

Повторне вивчення дисципліни:

Студент, який не набрав 50 балів за відомістю №3, направляється на проходження курсу вдруге відповідно до Положення про порядок повторного вивчення навчальних дисциплін (кредитів ECTS) в умовах ECTS або відраховується з навчального закладу.

Наприкінці курсу студенти мають можливість надати відгуки та пропозиції щодо якості викладання дисципліни на сайті <https://d-learn.pnu.edu.ua>

9. Рекомендована література

1. Бауман, Зигмунд Глобалізація. Наслідки для людини і суспільства / Зигмунд Бауман/ Пер. з англ. І.Андрущенко . К.: Вид. дім «Києво-Могилянська академія», 2008.109 с.
2. Веймер Д. Аналіз політики: концепції і практики / Д. Веймер, Е. Вайнінг //пер. з англ. наук ред. О. Кілієвич. К. : Вид-во Основи, 2000. 654 с.
3. Гаврилишин Б. До ефективних суспільств: Дорогокази в майбутнє: доп. Римському Клубові / уряд.В.Рубцов. Вид. 3-тє допов.К.: ПУЛЬСАРИ, 2009.
4. Гіденс, Ентоні Нестримний світ: як глобалізація перетворює наше життя К.: Альтерпрес, 2004. 100 с. .
5. Дарендорф, Ральф У пошуках нового устрою: Лекції на тему політики свободи у ХХІ ст./ Пер. з нім. А.Орган. К.: Вид. дім «Києво-Могилянська академія», 2006.
6. Доцяк І.І. Соціально-економічні чинники політичної поведінки в умовах українських суспільних трансформацій / Вісник Прикарпатського університету. Політологія / Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника.Івано-Франківськ: ЛІК, Вип.9.2015. С.10-15.

7. Доцяк І.І. Теоретичні моделі ефективності політико-економічних систем / Політичні процеси сучасності: глобальний та регіональні виміри. Збірник матеріалів Всеукраїнської науково-практичної конференції (м. Івано-Франківськ, 12-13 жовтня 2017 р.). Івано-Франківськ, 2017. С.29 – 32.
8. Економічна політика: Навч. посіб. / О.О.Беляєв (кер. кол.авт.), А..С.Бєбєло, М.І.Дибє та ін. – К.: КНЕУ, 2006. 288 с.
9. Основи громадянського суспільства та політичних знань : навчальний посібник ; за заг. ред. В. І. Бортнікова. –2-ге вид., випр. та доп. Суми : Університетська книга. 2023. 646 с
10. Політологія. / Ф.Кирилук, Політологія. Навчально-методичний комплекс: підручник.К.,2004. 560 с.
11. Розанвалон, П'єр Утопічний соціалізм. Історія ідеї ринку/ Пер. з фр. Є. Марічева. – К.: Вид. дім «Києво-Могилянська академія», 2006. 246 с.
12. Сміт А. Добробут націй. Дослідження про природу та причини добробуту націй. Київ: Рогт-Royal, 2001. 612 с.
13. Стулова І.М. Економіка і політика: можливі напрямки дослідження взаємозв'язків // Актуальні проблеми політики: Зб. наук. пр. – Одеса: Юридична література, 2001. Вип.10-11 С. 487-492.
14. Фукуяма Ф. Політичний порядок і політичний занепад. Від промислової революції до глобалізації демократії / пер. з англ. Тарас Цимбал і Роман Корнута. Київ: Наш формат, 2019. 608 с.

Викладач _____ Ігор ДОЦЯК